

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului

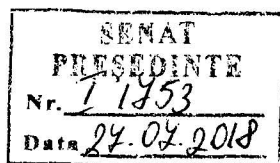
Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România

Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80

Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.1199A/2018

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICȚIONALĂ
NR. 7166 / 27 JUL 2018

Domnului
Călin Constantin Anton POPESCU-TĂRICEANU
Președintele Senatului

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă trimitem, alăturat, în copie, sesizarea formulată de Președintele României referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.213/1998 privind bunurile proprietate publică și pentru trecerea unui imobil din domeniul public al statului și din administrarea Instituției Prefectului – Județul Bacău, în domeniul public al județului Bacău.

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 11 septembrie 2018 (inclusiv în format electronic *Word* la adresa de mail ccr-pdv@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 19 septembrie 2018.

Vă asigurăm, domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

Președinte,

prof. univ. dr. Valer DORNEANU

Dosar nr. 1199 A / 1 2018

ROMÂNIA

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICȚIONALĂ
NR. 7116 / 26 JUL 2018**PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**

București, 2018

Domnului VALER DORNEANU**PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE**

În temeiul dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție și ale art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, formulez următoarea

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE**asupra**

Legii pentru modificarea Legii nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică și pentru trecerea unui imobil din domeniul public al statului și din administrarea Instituției Prefectului – Județul Bacău, în domeniul public al județului Bacău

Legea pentru modificarea Legii nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică și pentru trecerea unui imobil din domeniul public al statului și din administrarea Instituției Prefectului – Județul Bacău, în domeniul public al județului Bacău a fost transmisă de Parlament Președintelui României, în vederea promulgării, la data de 10 iulie 2018.

Prin modul în care a fost adoptată, legea dedusă controlului de constituționalitate încalcă prevederile art. 61 alin. (2) coroborate cu cele ale art. 75 din Constituție. Totodată, prin conținutul normativ, legea contravine art. 1 alin. (4) și alin. (5), art. 136 alin. (3) și alin. (4), precum și art. 147 alin. (4) din Constituție, pentru motivele prezentate în cele ce urmează.

I. Motive de neconstituționalitate extrinsecă. Legea pentru modificarea Legii nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică și pentru trecerea unui imobil din domeniul public al statului și din administrarea Instituției Prefectului – Județul Bacău, în domeniul public al județului Bacău a fost adoptată cu încălcarea dispozițiilor art. 61 alin. (2) și ale art. 75 din Constituție

Legea supusă controlului de constituționalitate a fost adoptată de Senat în calitate de primă Cameră competentă în ședința din data de 16 aprilie 2018, fiind înaintată, spre dezbatere și adoptare Camerei Deputaților, în calitate de Cameră decizională.

Prin raportul Comisiei juridice, de disciplină și imunități a Camerei Deputaților (nr.4c-11/342/Plx.219/2018/8 mai 2018) au fost admise 4 amendamente, printre care și cele privind modificarea dispozițiilor art. 9 alin. (1) din Legea nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică. Totodată, prin același raport se stabilea: „De asemenea, în vederea respectării principiului bicameralismului consacrat de art. 61 din Constituția României, republicată, membrii Comisiei recomandă plenului Camerei Deputaților transmiterea acestui proiect de lege Senatului, pentru ca, în regim de urgență, Senatul să dezbată și să aprobe textele nou introduse și aprobate de către plenul Camerei Deputaților”.

Camera Deputaților a adoptat legea criticată în ședința din data de 16 mai 2018. Corespunzător votului exprimat și având în vedere raportul comisiei sesizate în fond, Legea pentru modificarea Legii nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică și pentru trecerea unui imobil din domeniul public al statului și din administrarea Instituției Prefectului – Județul Bacău, în domeniul public al județului Bacău a fost înaintată, în aceeași zi, Senatului, motivul înaintării fiind: „potrivit art. 61 din Constituție, în vederea respectării principiului bicameralismului”.

La data de 22 mai a.c., legea criticată este transmisă de către Biroul permanent al Senatului Comisiei pentru constituționalitate în vederea formulării unui punct de vedere. Menționăm că din fișa referitoare la parcursul legislativ al legii criticate la Senat (afișată pe site-ul Senatului) nu rezultă dacă în ceea ce privește această inițiativă legislativă comisia sesizată de Biroul permanent a emis sau nu un punct de vedere. Însă, în ședința din data de 3 iulie 2018, Senatul a votat restituirea legii către Camera Deputaților, considerând că nu se află într-o situație procedurală care impune naveta legislativă între cele două Camere. Astfel, potrivit stenogramei ședinței Senatului din data de 3 iulie: „Punctul 4. Propunerea legislativă pentru modificarea Legii nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică și pentru trecerea unui imobil din domeniul public al statului și din administrarea Instituției Prefectului – Județul Bacău în domeniul public al județului

Bacău. (L137/2018). Domnule Șerban Nicolae, înțeleg că aveți o solicitare aici. Domnul Șerban Nicolae: Stimați colegi, Vă rog să fiți un pic atenți. E vorba de o chestiune de procedură. Această propunere legislativă a trecut de Senat și a ajuns la Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională. Camera Deputaților, după votul final, ne-a restituit-o, considerând că ne-am găsi în situația în care se impune naveta parlamentară legislativă între Senat și Cameră, ceea ce se prevede doar în cazul în care Camera primă sesizată adoptă dispoziții modificate de Camera decizională care ar fi fost în competența sa de decizie. Nu suntem într-o asemenea situație. De aceea, vă rog să fiți de acord ca, dincolo de orice altă formulă de raport, să restituim această propunere legislativă Camerei Deputaților, care este Cameră decizională. Ar trebui să votăm în acest sens, pentru că noi am fost sesizați de Camera Deputaților. Cred că este o eroare la nivelul Camerei Deputaților și ar trebui să se pronunțe în calitate de Cameră decizională, fără niciun fel de alte modificări. De aceea, eu vreau să vă propun, procedural, să dăm un vot prin care să restituim propunerea legislativă, cu numerele de înregistrare astfel cum le aveți în ordinea de zi, Camerei Deputaților. Mulțumesc. Domnul Adrian Țuțuianu: Supun votului dumneavoastră această solicitare. Vă rog să votați. 91 de voturi pentru, nicio abținere, un vot împotriva. Aprobata această propunere. Va fi transmisă Camerei Deputaților.”.

Ca urmare a acestei decizii de restituire, la data de 4 iulie 2018, Legea a fost anunțată în plenul fiecărei Camere, fiind depusă la secretarii generali ai celor două Camere în vederea exercitării dreptului de sesizare a Curții Constituționale și, ulterior, la data de 10 iulie, a fost transmisă Președintelui României, în vederea promulgării.

1. În jurisprudența Curții Constituționale s-a statuat că principiul bicameralismului izvorăște din art. 61 alin. (2) și art. 75 din Constituție. Potrivit jurisprudenței, Curtea Constituțională a stabilit două criterii esențiale (cumulative) pentru a se determina cazurile în care în procedura legislativă se încalcă principiul bicameralismului: pe de o parte, existența unor deosebiri majore de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului și, pe de altă parte, existența unei configurații semnificativ diferite între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului. Chiar dacă aplicarea acestui principiu nu poate deturna rolul de Cameră de reflecție a primei Camere sesizate (Decizia nr. 1/2012), legiuitorul trebuie să țină cont de limitele impuse de principiul bicameralismului. În Decizia nr. 624/2016, Curtea a arătat că în Camera decizională se pot aduce modificări și completări propunerii legislative, dar Camera decizională „nu poate însă modifica substanțial obiectul de reglementare și configurația inițiativei legislative, cu consecința deturnării de la finalitatea urmărită de inițiator”.

Mai mult, prin Decizia nr. 62/2018, Curtea Constituțională a statuat că în analiza respectării acestui principiu „trebuie avut în vedere (a) scopul inițial al legii, în sensul de voință politică a autorilor propunerii legislative sau de filosofie,

de concepție originală a actului normativ; (b) dacă există deosebiri majore, substanțiale, de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului; (c) dacă există o configurație semnificativ diferită între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului”.

Or, amendamentele adoptate de Camera Deputaților modifică substanțial obiectul de reglementare al legii adoptate de Senat, aducând chiar o modificare regimului general al transferului domeniului al bunurilor proprietate publică, contrar scopului inițial al legii. Deosebirile majore rezidă în faptul că, în forma adoptată de Camera Deputaților, modificările nu mai vizează doar modificarea anexei Legii nr. 213/1998 care califică bunurile în discuție drept bunuri care fac obiectul exclusiv al proprietății publice, ci chiar regimul general al transferului domeniului al acestora. Introducând aceste modificări, forma adoptată de Camera Deputaților cuprinde și un articol III, care prevede o intrare în vigoare a dispozițiilor din lege la momente diferite.

Prin raportare la cel de al doilea criteriu, apreciem că și configurația între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului este una semnificativ diferită, forma legii adoptată de Senat având un număr de patru articole, în timp ce forma adoptată de Camera Deputaților are o structură diferită, cuprinzând în cele trei articole atât dispoziții cu privire la intrarea în vigoare a dispozițiilor legii criticate, cât și dispoziții ce modifică un alt act normativ (Legea nr. 213/1998), titlul legii fiind modificat în consecință.

Prin prisma acestor considerente, apreciem că introducerea unor modificări care vizează regimul general al transferurilor domeniului ale bunurilor proprietate publică în Camera decizională, în condițiile în care atât intenția inițiatorilor, cât și forma adoptată de Senat vizau strict transferul unui bun imobil și a terenului aferent din domeniul public al statului în domeniul public al județului Bacău, reprezintă o încălcare a principiului bicameralismului prevăzut de art. 61 alin. (2) prin raportare la art. 75 din Constituție. De altfel, aceasta a fost și rațiunea pentru care Camera Deputaților a întors legea la Senat.

2. Prin votul exprimat în ședința din data 16 mai 2018 asupra Legii pentru modificarea Legii nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică și pentru trecerea unui imobil din domeniul public al statului și din administrarea Instituției Prefectului – Județul Bacău, în domeniul public al județului Bacău, Camera Deputaților a înțeles, pe de o parte, să includă în conținutul normativ al acesteia amendamentele formulate de comisia sesizată în fond, iar pe de altă parte, a considerat că asupra acestor noi prevederi trebuie să se pronunțe Camera de reflecție.

Senatul însă, prin votul exprimat în ședința din data de 3 iulie 2018 nu a avut în vedere nici legea și nici amendamentele adăugate la lege de către Camera Deputaților. Votul exprimat vizează, în realitate, restituirea legii la Camera

Deputaților. Din stenogramă rezultă că Senatul s-a aflat într-o confuzie cu privire la rațiunea pentru care i-a fost trimisă legea. Astfel, deși Camera Deputaților i-a retrimis legea în vederea respectării principiului bicameralismului, principiu consacrat de art. 61 alin. (2) din Constituție, precum și de jurisprudența instanței constituționale, Senatul a calificat în mod eronat această situație, ca ținând de naveta parlamentară legislativă reglementată de art. 75 alin. (5) din Constituție.

În plus, ca efect al votului de restituire exprimat în cadrul Senatului, Legea pentru modificarea Legii nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică și pentru trecerea unui imobil din domeniul public al statului și din administrarea Instituției Prefectului – Județul Bacău, în domeniul public al județului Bacău a fost direct prezumată ca fiind adoptată, fiind anunțată în plenul Camerei Deputaților și al Senatului ca fiind depusă la secretarii generali în vederea exercitării dreptului de sesizare a Curții Constituționale.

Procedând în acest mod, legea dedusă controlului de constituționalitate a fost adoptată cu încălcarea dispozițiilor art. 61 alin.(2) coroborate cu cele ale art. 75 din Constituție, întrucât:

a) În conformitate cu dispozițiile art. 75 coroborate cu cele ale art. 61 alin. (2) din Constituție, și dând expresie întregii jurisprudențe constituționale a principiului bicameralismului, prin votul exprimat în ședința din data de 16 mai a.c., Camera Deputaților a sesizat Senatul cu dezbaterea și adoptarea legii criticate întorcând-o astfel, la prima Cameră sesizată. Așadar, în aplicarea dispozițiilor constituționale respective, Senatul a fost investit, în special, cu dezbaterea și adoptarea acelor texte care fuseseră adoptate prin efectul însușirii de către Camera Deputaților a amendamentelor propuse de comisia sesizată în fond.

Prin votul exprimat, Senatul a decis restituirea legii criticate, fără a se exprima în niciun fel cu privire la legea în cauză. Prin urmare, decizia luată de plenul Senatului în ședința din data de 3 iulie 2018 echivalează, mai degrabă, cu o desesizare, această Cameră considerând că nu era competentă să dezbată legea, deoarece Camera Deputaților a făcut o greșită aplicare a normelor constituționale.

Or, după cum am arătat, atât existența unor deosebiri majore de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului, cât și existența unei configurații semnificativ diferite între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului în privința legii criticate ar fi impus din partea Senatului ca - odată sesizat de către Camera Deputaților - să se exprime prin vot asupra legii.

b) Restituirea legii către Camera Deputaților nu echivalează cu adoptarea acesteia. În absența votului exprimat de Senat asupra legii deduse controlului de constituționalitate, conflictul de competență generat prin transmiterea legii către Camera Deputaților nu se putea finaliza în afara deciziei acestei Camere.

O asemenea consecință ar fi putut fi generată numai în situația în care Senatul ar fi validat, prin vot, modificările operate în conținutul legii criticate de către

Camera Deputaților. Numai respectarea acestei ipoteze ar fi putut conduce la considerarea legii supuse controlului de constituționalitate ca fiind adoptată cu respectarea normelor constituționale.

Or, în condițiile în care votul exprimat în ședința din data de 16 mai 2018 a fost acela că legea urma să se întoarcă la Senat, iar Senatul nu s-a exprimat asupra legii prin vot, practic, niciuna dintre ipotezele de la art. 75 din Constituție nu s-a îndeplinit. Astfel, situația de la alin. (3) al art. 75 nu este îndeplinită întrucât Camera Deputaților a considerat că nu sunt îndeplinite condițiile constituționale pentru a considera legea criticată ca fiind adoptată. De asemenea, nu au fost îndeplinite nici condițiile de la art. 75 alin. (5) din Constituție. Ulterior restituirii legii de către Senat Camerei Deputaților, nici aceasta din urmă nu și-a mai manifestat voința în sensul adoptării legii deduse controlului de constituționalitate cu privire la calificarea situației oferite de Senat, altfel spus, cu privire la pretinsul conflictul de competență invocat. Ținând seama de competența decizională asupra legii, numai Camera Deputaților putea să stabilească în ce măsură votul exprimat de Senat reprezenta un conflict procedural de competență sau dimpotrivă, legea era considerată adoptată.

Față de cele arătate, considerăm că Legea pentru modificarea Legii nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică și pentru trecerea unui imobil din domeniul public al statului și din administrarea Instituției Prefectului – Județul Bacău, în domeniul public al județului Bacău fost adoptată cu încălcarea dispozițiilor art. 75 din Constituție coroborate cu cele ale art. 61 alin.(2) din Legea fundamentală.

II. Motive de neconstituționalitate intrinsecă

1. Art. I din Legea pentru modificarea Legii nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică și pentru trecerea unui imobil din domeniul public al statului și din administrarea Instituției Prefectului – Județul Bacău, în domeniul public al județului Bacău încalcă prevederile art. 1 alin. (4) și alin. (5), art. 136 alin. (3) și alin. (4), precum și pe cele ale art. 147 alin. (4) din Constituție

Potrivit dispozițiilor art. 860 alin. (3) din Codul civil: „Bunurile care formează obiectul exclusiv al proprietății publice a statului sau a unităților administrativ-teritoriale potrivit unei legi organice nu pot fi trecute din domeniul public al statului în domeniul public al unității administrativ-teritoriale sau invers decât ca urmare a modificării legii organice. În celelalte cazuri, trecerea unui bun din domeniul public al statului în domeniul public al unității administrativ-teritoriale și invers se face în condițiile legii”. Acest articol conține două teze:

prima teză vizează bunurile proprietate publică exclusivă, iar teza a doua vizează bunurile proprietate publică neexclusivă.

Art. 9 alin. (1) din Legea nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică, în forma în vigoare ce prevede: „Trecerea unui bun din domeniul public al statului în domeniul public al unei unități administrativ-teritoriale se face la cererea consiliului județean, respectiv a Consiliului General al Municipiului București sau a consiliului local, după caz, prin hotărâre a Guvernului, declarându-se din bun de interes public național în bun de interes public județean sau local” se referă la o procedură care face trimitere la teza a doua din conținutul art. 860 din Codul civil.

Bunul ce face obiectul transmiterii prin prezenta lege este calificat, prin legea organică, ca bun proprietate publică exclusivă. Astfel, potrivit capitolul I, pct. 29 al Anexei din Legea nr. 213/1998, „terenurile și clădirile în care își desfășoară activitatea: Parlamentul, Președinția, Guvernul, ministerele și celelalte organe de specialitate ale administrației publice centrale și instituțiile publice subordonate acestora; instanțele judecătorești și parchetele de pe lângă acestea; unități ale Ministerului Apărării Naționale și ale Ministerului de Interne, ale serviciilor publice de informații, precum și cele ale Direcției generale a penitenciarelor; serviciile publice descentralizate ale ministerelor și ale celorlalte organe de specialitate ale administrației publice centrale, precum și prefecturile, cu excepția celor dobândite din venituri proprii extrabugetare, care constituie proprietatea privată a acestora” sunt considerate bunuri care fac parte din domeniul public al statului, făcând astfel obiect exclusiv al proprietății publice prin declararea lor ca atare în legea organică.

Completarea prin legea criticată a art. 9 alin. (1) din Legea nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică, în sensul adăugării posibilității trecerii unui bun din domeniul public al statului în domeniul public al unei unități administrativ-teritoriale prin lege, fără a se face distincție după cum bunurile sunt proprietate publică exclusivă sau neexclusivă, face ca norma să fie neclară și lipsită de precizie și previzibilitate, în raport cu teza întâi a art. 860 alin. (3) din Codul civil.

În plus, această normă poate fi interpretată în sensul în care și un bun care nu face obiect exclusiv al proprietății publice ar putea fi transferat din domeniul public al statului în domeniul public al unei unități administrativ-teritoriale prin lege, acest lucru fiind contrar art. 1 alin. (4) și art. 16 alin. (1) din Constituție, așa cum instanța constituțională a reținut în jurisprudența sa. Din acest motiv, apreciem că reglementarea incompletă din conținutul art. I - fără menționarea condițiilor în care un astfel de transfer poate fi făcut prin lege - încalcă exigențele de calitate a legii instituite de art. 1 alin. (5) din Constituție, reprezentând și o încălcare a separației puterilor în stat, contrar art. 1 alin. (4) din Constituție, în condițiile în care s-ar permite legiuitorului să transfere bunuri *ut singuli* care nu fac obiect

exclusiv al proprietății publice, încălcându-se competența Guvernului de a adopta o hotărâre de Guvern în acest sens.

Prin Decizia nr. 406/2016, Curtea Constituțională, analizând constituționalitatea unei legi prin care un teren a fost transmis din domeniul public al statului în domeniul public al unei unități administrativ teritoriale, a statuat că „potrivit art. 136 alin. (3) teza finală din Legea fundamentală, raportat la art. 860 alin. (3) teza întâi din Codul civil, în situația în care bunurile formează obiectul exclusiv al proprietății publice a statului ori a unității administrativ-teritoriale, în temeiul unei legi organice, trecerea din domeniul public al statului în domeniul public al unităților administrativ-teritoriale sau invers operează numai printr-o modificare a legii organice. Totodată, potrivit art. 136 alin. (2) din Constituție raportat la art. 860 alin. (3) teza a doua din Codul civil, în celelalte cazuri, și anume atunci când bunurile pot aparține, potrivit destinației lor, fie domeniului public al statului, fie domeniului public al unităților administrativ-teritoriale, trecerea din domeniul public al statului în cel al unităților administrativ-teritoriale sau invers se face în condițiile legii, respectiv în condițiile art. 9 din Legea nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică, cu modificările și completările ulterioare, și anume la cererea consiliului județean, respectiv a Consiliului General al Municipiului București sau a consiliului local, după caz, prin hotărâre a Guvernului sau, simetric, la cererea Guvernului, prin hotărâre a consiliului județean, respectiv a Consiliului General al Municipiului București sau a consiliului local (a se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 1 din 10 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 123 din 19 februarie 2014, paragrafele 176-178). Prin urmare, Curtea reține că actele normative prin care se poate face trecerea bunurilor din domeniul public al statului în domeniul public al unităților administrativ-teritoriale sunt fie legile organice de modificare a legii organice prin care bunurile au fost declarate obiect exclusiv al proprietății publice a statului, fie hotărârile Guvernului, atunci când bunurile nu constituie obiect exclusiv al proprietății publice a statului”.

Pe cale de consecință, în situația de față sunt aplicabile considerentele cu valoare de principiu ale Curții Constituționale din Decizia nr. 406/2016 conform căroră „în situația particulară a terenurilor ce fac obiect exclusiv al proprietății publice a statului sau a unităților administrativ-teritoriale singura posibilitate de transmitere a acestor bunuri din domeniul public al statului în domeniul public al unităților administrativ-teritoriale este aceea *ut singuli*, prin legea organică de modificare a legii organice prin care terenul a fost declarat obiect exclusiv al proprietății publice”.

2. Art. II din Legea pentru modificarea Legii nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică și pentru trecerea unui imobil din domeniul public al statului și din administrarea Instituției Prefectului – Județul Bacău, în domeniul public al județului Bacău încalcă prevederile art. 136 alin. (3) și alin. (4) și art. 147 alin. (4) din Constituție

Potrivit articolului II alin. (1) și (2) din legea supusă controlului de constituționalitate, „(1) În conformitate cu alin. (1) al art. 9 din Legea nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică, cu modificările și completările ulterioare, se aprobă trecerea bunului imobil, format din clădire și teren aferent, situat în municipiul Bacău, str. Calea Mărășești nr. 2, având datele de identificare prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta lege, din domeniul public al statului și din administrarea Instituției Prefectului – Județul Bacău în domeniul public al județului Bacău și în administrarea Consiliului Județean Bacău. (2) Județul Bacău va asigura folosința gratuită a spațiilor deținute în prezent de Instituția Prefectului – Județul Bacău, din imobilul prevăzut la alin. (1), pentru funcționarea în bune condiții a acesteia, pe bază de protocol. Instituția Prefectului – Județul Bacău va suporta, în funcție de suprafața deținută, cota-parte din totalul cheltuielilor de funcționare și întreținere”.

a) În primul rând, considerentele cu valoare de principiu reținute în jurisprudența Curții Constituționale statuează că bunurile obiect exclusiv al proprietății publice, prin declarația legii, pot fi transferate din domeniul public al statului în domeniul public al unei unități administrativ teritoriale „prin legea organică de modificare a legii organice prin care terenul a fost declarat obiect exclusiv al proprietății publice”. Acest considerent nu se referă la modificarea cadrului general prevăzut de art. 9 alin. (1), ci la modificarea prevederilor prin care bunul respectiv a fost declarat ca fiind obiect exclusiv al proprietății publice sau la instituirea unei derogări de la respectivele prevederi, prin care un anumit bun este extras dintr-o categorie declarată ca obiect exclusiv al proprietății publice, operațiune realizată prin lege organică.

Această concluzie rezultă și din conținutul dispozițiilor art. 860 alin. (3) din Codul civil care prevăd că „Bunurile care formează obiectul exclusiv al proprietății publice a statului sau a unităților administrativ-teritoriale potrivit unei legi organice nu pot fi trecute din domeniul public al statului în domeniul public al unității administrativ-teritoriale sau invers decât ca urmare a modificării legii organice. În celelalte cazuri, trecerea unui bun din domeniul public al statului în domeniul public al unității administrativ-teritoriale și invers se face în condițiile legii”.

În situația de față, pentru respectarea dispozițiilor constituționale ale art. 136 alin. (3) care se referă la bunurile ce fac obiect exclusiv al proprietății publice și a jurisprudenței Curții Constituționale, legiuitorul trebuia să realizeze o derogare

expresă de la anexa Legii nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică, care prevede la capitolul I, pct. 29 că fac parte din domeniul public al statului „terenurile și clădirile în care își desfășoară activitatea: Parlamentul, Președinția, Guvernul, ministerele și celelalte organe de specialitate ale administrației publice centrale și instituțiile publice subordonate acestora; instanțele judecătorești și parchetele de pe lângă acestea; unități ale Ministerului Apărării Naționale și ale Ministerului de Interne, ale serviciilor publice de informații, precum și cele ale Direcției generale a penitenciarelor; serviciile publice descentralizate ale ministerelor și ale celorlalte organe de specialitate ale administrației publice centrale, precum și prefecturile, cu excepția celor dobândite din venituri proprii extrabugetare, care constituie proprietatea privată a acestora”. În consecință, imobilul și terenul în care își desfășoară activitatea Instituția Prefectului Bacău sunt considerate, prin declarația legii, obiect exclusiv al proprietății publice.

Din această perspectivă, dispozițiile art. II din legea supusă controlului de constituționalitate rămân în contradicție cu punctul amintit din anexă, nemodificat, încălcându-se atât dispozițiile art. 136 alin. (3) din Constituție prin transferul unui bun care rămâne obiect exclusiv al proprietății publice, cât și jurisprudența Curții Constituționale care face referire la necesitatea „modificării legii organice prin care terenul a fost declarat obiect exclusiv al proprietății publice” și pe cale de consecință, efectul general obligatoriu al deciziilor Curții Constituționale prevăzut de art. 147 alin. (4) din Legea fundamentală.

b) În al doilea rând, legea supusă controlului de constituționalitate menționează că bunul imobil și terenul aferent sunt trecute din domeniul public al statului și din administrarea Instituției Prefectului – Județul Bacău în domeniul public al județului Bacău și în administrarea Consiliului Județean Bacău. Art.136 alin. (4) din Constituție prevede: „Bunurile proprietate publică sunt inalienabile. În condițiile legii organice, ele pot fi date în administrare regiilor autonome ori instituțiilor publice sau pot fi concesionate ori închiriate; de asemenea, ele pot fi date în folosință gratuită instituțiilor de utilitate publică”.

Dreptul de administrare este un drept real corespunzător proprietății publice. Potrivit art. 867 din Codul civil, „(1) Dreptul de administrare se constituie prin hotărâre a Guvernului, a consiliului județean sau, după caz, a consiliului local; (2) Autoritățile prevăzute la alin. (1) controlează modul de exercitare a dreptului de administrare”.

În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a reținut că „dreptul de administrare conferă titularului atributele posesiei, folosinței și dispoziției, însă nu în mod necondiționat, întocmai ca dreptul de proprietate, ci cu respectarea strictă a obligațiilor prevăzute în actul de constituire, precum și a limitelor materiale și juridice ale bunului asupra căruia se constituie; de aici rezultă și inopozabilitatea dreptului de administrare față de autoritățile publice care l-au constituit.” (Decizia

nr. 1/2014). În aceeași decizie, Curtea a reținut că „transferul din proprietatea publică a statului în proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale, și în administrarea consiliilor județene, respectiv a Consiliului General al Municipiului București, nu poate echivala cu operațiunea juridică de constituire a dreptului real de administrare, dat fiind faptul că unitățile administrativ-teritoriale nu pot avea calitatea de subiecte ale dreptului de administrare, întrucât ele sunt chiar titularele dreptului de proprietate publică. Mai mult, transmitând însuși dreptul de proprietate publică către unitatea administrativ-teritorială, statul nu poate constitui, în același timp și dreptul de administrare în favoarea autorităților administrației publice locale, întrucât nu mai este titularul dreptului de proprietate publică corespunzător, pe care tocmai l-a transmis”.

Aplicând aceste considerente la soluția legislativă propusă, rezultă că imobilul și terenul trec din proprietatea statului în cea a județului Bacău, motiv pentru care statul nu poate constitui simultan și un drept de administrare, întrucât, după transmitere, nu mai este proprietarul bunurilor respective. În consecință, un drept de administrare asupra unui bun aflat în domeniul public al județului Bacău va trebui constituit potrivit dispozițiilor art. 867 alin. (1) din Codul civil, prin hotărâre a Consiliului Județean. Pentru aceste motive, soluția legislativă aleasă de Parlament contravine art. 136 alin. (4) din Legea fundamentală, care consacră la nivel constituțional modalitățile de exercitare a dreptului de proprietate publică.

În considerarea argumentelor expuse, vă solicit să admiteți sesizarea de neconstituționalitate și să constatați că Legea pentru modificarea Legii nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică și pentru trecerea unui imobil din domeniul public al statului și din administrarea Instituției Prefectului – Județul Bacău, în domeniul public al județului Bacău este neconstituțională în ansamblul său.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS - WERNER IOHANNIS